

διαφωνούμε κάπου), χωρίς τον φόβο μήπως φανούμε επαρχιώτες ή οπισθοδρομικοί: να τολμήσουμε να δηλώσουμε ότι όρισμένες έκτιμήσεις του Μπλανσό δεν μᾶς πείθουν, ότι κάποιες θέσεις του Μπλανσό φαίνονται επικίνδυνα τεχνοκρατικές, ότι κάποιες ιδέες του Μπάρτ είναι ως πρὸς τὶς υπερβολές τους ἱμπερσοσιονιστικές καὶ ὡς πρὸς τὴ διάθεσή τους νὰ ἐντυπωσιάσουν ἀφελείς.

Ἐπαρχιωτισμός δεν εἶναι τόσο ἡ βίωση τοῦ συναισθήματος τῆς ἐπαρχίας, ὅσο ἡ ἀδυναμία νὰ κρύψουμε τὸν φόβο τοῦ ἐπαρχιωτισμοῦ. Ὁ πλέον ἀποτελεσματικὸς τρόπος γιὰ νὰ ξεφύγουμε ἀπὸ τὸν κριτικὸ ἐπαρχιωτισμὸ μας εἶναι ν' ἀπαλλαγούμε ἀπὸ τὸν φόβο του: ὄχι νὰ συμπεριφερόμαστε σὰν μὴ επαρχιώτες, προσλαμβάνοντας ἄκριτα τοὺς τρόπους καὶ τὶς συνήθειες τῆς πρωτεύουσας, ἀλλὰ δημιουργώντας, μέσα ἀπὸ τὴν οὐσιαστικὴ μας ἐπικοινωνία μὲ τὴν πρωτεύουσα, τὴ δική μας προσωπικὴ κριτικὴ συμπεριφορά.

Ο ΥΠΕΡΡΕΑΛΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ Ο ΜΥΘΟΣ ΤΗΣ ΑΡΓΟΠΟΡΙΑΣ

Σ' ΕΝΑ ΠΑΛΑΙΟΤΕΡΟ κείμενό μου («Τὸ Βῆμα» 9.10.1988) μιλούσα γιὰ τὸ φαινόμενο ὀρισμένων λανθασμένων ἀπόψεων τῆς κριτικῆς μας, οἱ ὁποῖες ἔχουν επικρατήσει ὡς πραγματικότητες. Ἀποκλώντας τὶς ἀπόψεις αὐτὲς μύθους (ὁ τίτλος τοῦ κειμένου μου ἦταν «Μύθοι τῆς λογοτεχνικῆς κριτικῆς μας») εἶχα μεταξὺ ἄλλων ἀναφερθεῖ καὶ στὸν μύθο τῆς ἀργοπορίας, στὴν ἐσφαλμένη βεβαίω-τητα ὅτι τὰ ξένα λογοτεχνικά ρεύματα ἀργοῦν νὰ φτάσουν στὴ χώρα μας καὶ ὅτι ἡ Ἑλλάδα εἶναι ἀποδέκτης τῶν ξένων λογοτεχνικῶν καταλοίπων, ἐνῶστε καὶ ἀποβλήτων. Ὁ περιορισμένος χώρος τῆς ἐφημερίδας δὲν μοῦ επέτρεπε νὰ περιγράψω λεπτομερῶς αὐτοὺς τοὺς μύθους, τοὺς ὁποίους ἀπλῶς ἐπεσημείωνα συνοπτικά. Σήμερα, μὲ ἀφορμὴ τὸ «Συμπόσιο γιὰ τὸν Ὑπερρεαλισμό», θὰ προσπαθήσω νὰ εἰκονογραφήσω μιὰν ἐκφραση τοῦ μύθου τῆς ἀργοπορίας, ἐξετάζοντας τὸν χρόνο τῆς εἰσόδου τοῦ ὑπερρεαλισμοῦ στὴ χώρα μας.

Ἡ πεποθνηση ὅτι ὁ ὑπερρεαλισμὸς μπαίνει ἀργὰ στὴν Ἑλλάδα διατυπώνεται ἤδη ἀπὸ τὸ τέλος τῆς δεκαετίας τοῦ '30 καὶ εἶναι σταθερὴ καὶ διαρκὴς (ὁ μόνος ποὺ τὴν ἀμφισβητεῖ εἶναι, ἀπ' ὅσο γνωρίζω, ὁ Ἐλύτης: Ἀνοιχτὰ Χαρτιά, β' ἐκδ., σ. 275-76). Παράλληλα μερικὲς ἀπὸ τὶς πλέον χαρακτηριστικὲς διατυπώσεις τῆς (χαρακτηριστικὲς κατὰ τὸ ὅτι προέρχονται ἀπὸ σοβαρὸς μελετητές): «Ἡ μεταφύτευση τοῦ ὑπερρεαλισμοῦ στὴν Ἑλλάδα ἔγινε πολὺ ἀργά» (1940). «Ἡ μεταφύτευση τοῦ ὑπερρεαλισμοῦ στὴν Ἑλλάδα ἔγινε καθυστερημένα» (1977). «Ὁ ὑπερρεαλισμὸς στὴν Ἑλλάδα